

POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa Krajowej Izby Gospodarczej w W.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi W.
o ustalenie opłaty z tytułu użytkowania wieczystego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 marca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 8 marca 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2) zasądza od strony powodowej na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 12 września 2013 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. oddaliło wniosek powódki - Krajowej Izby Gospodarczej (dalej – „KIG”) w W. przeciwko Skarbowi Państwa – Prezydentowi W. o uznanie za nieuzasadnione podwyższenia opłaty za użytkowanie wieczyste gruntu o powierzchni 3155 m², stanowiącego działkę ewidencyjną nr [...], obręb [...], położonego przy ul. T. [...] w W..

W wyniku sprzeciwu KIG od ww. orzeczenia, wyrokiem z dnia 22 września 2015 r., I C [...] Sąd Okręgowy w W. ustalił, że roczna opłata z tytułu użytkowania wieczystego dla ww. nieruchomości wynosi od dnia 1 stycznia 2009 r. 1.012.935 zł i orzekł o kosztach postępowania.

Wyrokiem z dnia 8 marca 2018 r., I ACa [...] Sąd Apelacyjny w [...] zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że ustalił wysokość opłaty rocznej od dnia 1 stycznia 2009 r. w kwocie 662.171,40 zł i zmienił rozstrzygnięcie o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego, oddalił apelację KIG w pozostałym zakresie i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wywiodła powódka, wnosząc „o przyjęcie do rozpatrzenia art. 398⁴ k.p.c., uchylenie w całości łącznie z wyrokiem Sądu Okręgowego w W. sygn. akt I C [...]” i zarzucając:

„naruszenie art. 72 ust. 3 pkt 3a u.g.n. poprzez nierozpatrzenie, że Krajowa Izba Gospodarcza uzyskała własność nieruchomości budynkowej T. [...] związanej z gruntem korzystaniem w celu realizacji innych celów publicznych poprzez:

naruszenie przepisów postępowania art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez sąd orzekający pierwszej i drugiej instancji poprzez niedostrzeżenie – z urzędu – art. 2 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz.U.2017.1218 t.j. z dnia 2017.06.24) określenia Krajowej Izby Gospodarczej jako organizacji samorządu gospodarczego, reprezentującej interesy gospodarcze podmiotów zrzeszonych, w szczególności wobec organów władzy publicznej a uchybienie to miało istotny wpływ na wynik sprawy”.

Wskazała, że:

„W sprawie występuje istotne zagadnienie prawne powodujące potrzebę wykładni przepisów prawnych na styku jednolity podmiot jakim jest państwo i samorząd gospodarczy jaki reprezentuje Krajowa Izba Gospodarcza.

Stosownie do art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. imieniem Krajowej Izby Gospodarczej wnoszę o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że skarga jest oczywiście uzasadniona. W postępowaniu nie została zrealizowana zarówno funkcja rozpoznawcza, jak i kontrolna sądu. Tylko ponowne rozpoznanie sprawy od początku zapewni stronie możliwość obrony swych praw”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać:

- 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części;
- 2) przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie;
- 3) wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany.

W myśl art. 398⁶ § 2 k.p.c. sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1, nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Stosownie do art. 398⁶ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy odrzuca skargę kasacyjną, która podlegała odrzuceniu przez sąd drugiej instancji, albo zwraca ją temu sądowi w celu usunięcia dostrzeżonych braków.

Skarga kasacyjna wniesiona przez KIG nie czyni zadość wymaganiu określonemu w art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c., nie określono w niej bowiem zakresu zaskarżenia wyroku Sądu Apelacyjnego, i z tego względu podlegała odrzuceniu. Jest to brak istotny, ponieważ zakres ów wyznacza granice rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Nie kompensuje go wskazanie zakresu żadanego uchylenia zgodnie z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.

Na marginesie należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.; z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, nie publ.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, nie publ. oraz z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.).

Skarga kasacyjna powódki nie czyni zadość przedstawionym wymaganiom. Nie rozwija przedstawionego zagadnienia na tle przepisów znajdujących zastosowanie w rozpoznawanej sprawie. Przywołany w ramach podstaw

skargi art. 72 ust. 3 pkt 3a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (obecnie tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 ze zm.), obowiązujący bez zmian od dnia 1 stycznia 2008 r., przewiduje, że wysokość stawek procentowych opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego za nieruchomości gruntowe oddane na cele rolne wynosi 1% ceny i w ogóle nie miał zastosowania w sprawie. Z uzasadnienia zdaje się wynikać, że istotą zagadnienia jest niesprecyzowany problem styku jednolitości podmiotowej państwa i KIG, co jest niezrozumiałe, zważywszy, że KIG jest odrębną osobą prawną (por. art. 8 ust. 2 w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (obecnie tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1218 ze zm.)). Być może ma on związek z zarzutem nieuwzględnienia celu publicznego działania KIG w kontekście przyjętej stawki procentowej, jednakże nie można tego uznać za istotne zagadnienie prawne, także dlatego, że Sąd Apelacyjny jasno wyłuszczył, iż wysokość tej stawki została już prawomocnie przesądzona w innym postępowaniu, a przy wycenie nieruchomości uznał za decydujący – z korzyścią dla powódki – niezarobkowy i *quasi* publiczny cel działania KIG i użytkowania wieczystego, odrzucając pogląd, że cel ten stanowi zaledwie jeden z czynników, obok innych celów, wynikających z planu zagospodarowania przestrzennego albo studium uwarunkowań.

Powódka nie wykazała też, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c., a więc zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.) oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, nie publ.; z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ.; z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ.). Z jej wywodów zdaje się wynikać, że pozbawienie prawa do obrony wiąże w istocie z brakiem przymiotu strony w postępowaniu administracyjnym zakończonym wydaniem decyzji [...], w którym nie oznaczono celu użytkowania wieczystego, co oczywiście nie może decydować o nieważności postępowania w niniejszej sprawie,

w której brała udział i na każdym etapie była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.